

A bennfentes szemszögéből

Egy fordító gondolatai a
fordítástámogató
szoftverrel kapcsolatban

A bennfentes szemszögéből: Egy fordító gondolatai a fordítástámogató szoftverrel kapcsolatban

Napjainkban minden eddiginél nagyobb igény mutatkozik a lokalizációra, mivel egyre több üzleti vállalkozásnak kell szembenéznie a nemzetközi kereskedelem térnyerésével járó nyelvi kihívásokkal.

Lokalizációs szakemberként cége fordítási folyamatainak optimalizálása és az igényeknek való folyamatos megfelelés még akkor is kihívást jelent, ha nagy tapasztalattal rendelkezik ezen a területen.

Ez az írás rövid betekintést nyújt egy szakfordító lokalizációs pályafutásába és bemutatja, hogyan vált a technológia a lokalizációs folyamat csaknem elválaszthatatlan részévé.

Ha ki szeretné egészíteni ezt a történetet vagy meg szeretné osztani véleményét a technológiával és annak a lokalizációs iparban jelenleg betöltött szerepével kapcsolatban, csatlakozzon twitteres fórumunkhoz: **#translatorsview**.

Üdvözlettel,

David Morgan

Marketing menedzser

SDL Language Technologies

@sdl_David

Fordítás – Egy felrázó élmény

A 90-es évek közepén végeztem első fordítási munkámat. Ez egy telekommunikációs eszköz használati útmutatója volt. Az útmutató fordítása közben megesküdtem magamnak, hogy ez lesz a legutolsó fordítás, amit valaha elvállalok. Ennek egyik oka az volt, hogy hajnal háromig fent kellett maradnom ahhoz, hogy egyáltalán esélyem legyen a határidő betartására. Lassan haladtam előre, mivel úgy küzdöttem át magam egyik bekezdésről a másikra. Valójában ez nem az a fajta, úgynevezett fárasztó vagy időigényes angol-német fordítás volt. Inkább az történt, hogy nagyon sok szót kellett a szótárban keresgetnem, ami igencsak lelassította a munkám. Meglehetősen gyakran fordult elő, hogy olyan mondatba botlottam, amellyel érzésem szerint korábban már találkoztam. Így folyamatosan ezt a másik (hasonló) szegmenst kerestem, majd miután megtaláltam, kimásoltam és az aktuális bekezdésbe illesztettem azt. És végül, de nem utolsósorban rengeteg időt töltöttem annak ellenőrzésével, hogy pl. a láb centiméterre váltása közben nem számoltam-e el magam.

Egy jobb módszer után kutatva

Mint később kiderült, a telekommunikációs eszköz használati útmutatója nem az utolsó fordítási munkám volt. Valójában még sok másik követte. Miután két hétig éjt nappallá téve dolgoztam, találnom kellett egy módszert arra, hogy leegyszerűsítsem és kiküszöböljem az összes olyan dolgot, ami az első fordítási munkámat rémálommá változtatta. Emlékeztem rá, hogy olvastam egy úgynevezett fordítási memóriarendszerről – vagyis egy adatbázisról –, amely mindenre emlékszik, amit lefordítottam, és az azonos vagy hasonló mondatok előfordulása esetén képes felajánlani azok fordítását. Ez a technológia azt ígerte, hogy a papíralapú szótárakban történő lapozgatás helyett egyetlen kattintással rendelkezésre bocsátja az információkat. Tulajdonképpen a professzionális CAT eszközöket használó első fordítók egyike voltam. Fordítási memóriám a titkos szuperfegyveremmé vált, melynek segítségével a korábbiaknál sokkal gyorsabban tudtam teljesíteni fordítási megbízásaimat. Manapság a CAT eszközök többé már nem annyira a fordítók titkos fegyverének, mint inkább a fordítással és lokalizálással foglalkozó szervezetek alapvető, szerves részének számítanak, pontosan úgy, ahogyan egy taxisofőrnek egy jó és megbízható autóra van szüksége ahhoz, hogy az üzleti életben működni és boldogulni tudjon.

A technológia beépülése csak idő kérdése volt

A technológiát évszázadok óta minden iparágban a folyamatok racionalizálására, a hatékonyság növelésére és a költségek lefaragására használják. Ma már senkinek sem jutna eszébe kézzel összeszerelni az autókat. Az autókat emberek tervezik – számítógépek segítségével –, de azután a tömeggyártás során gyártósorokon, robotokkal szerelik össze. Nyilvánvaló, hogy ugyanezt lehet és szükséges is tenni az autókat kísérő marketinganyagok, kézikönyvek stb. esetében. A cégek a dokumentációk fordítását is racionalizálni kívánják, hogy – ugyanúgy, ahogyan a kereket sem kell újra feltalálniuk – ne kelljen nulláról újrafordítaniuk az ismétlődő mondatokat.

A 90-es években még elfogadott volt számomra, hogy bemenjek egy utazási irodába, sorban álljak, majd beszéljek egy utazásszervezővel és megkérjem, hogy foglaljon számomra egy repülőjegyet és egy hotelszobát. Akkoriban ez nem kevesebb, mint 2 órába került. Néhány évvel később a számítógépekről – így a saját otthonom kényelméből – tudtam repülőjegyet és hotelszobát foglalni, ami a jegyvásárlás idejét két órától öt percre szorította. És ma már ez sem elég!

Ma már elvárom, hogy az iPhone-omról kevesebb, mint 30 mp alatt tudjak repülőjegyet foglalni – és a telefon segítségével ülőhelyet választani –, valamint ugyancsak kevesebb, mint 30 mp alatt tudjam elintézni az utasfelvételt, hogy ne kelljen a check-in pultoknál kígyózó sorokba beállni. Ez egyik példája annak, hogyan használható a technika egy adott (ismétlődő vagy fárasztó) folyamathoz szükséges időtartam lecsökkentésére, jelentős kapacitást szabadítva fel egyéb, kreatívabb, hozzáadott értéket képviselő feladatokhoz.

Növekvő vevői elvárások

Amikor 1999-ben megjelent George Lucas Csillagok háborújának I. epizódja, az egyesült államokbeli bemutatóhoz képest három hónapos késéssel kezdték el játszani a filmet Németországban. Akkoriban a közönség készséggel elfogadta ezt a késedelmet. Mindamellett 2002-ben már elfogadhatatlannak tekintették a kontinensek közötti fokozatos forgalomba hozatalt. A II. epizódot világszerte ugyanabban az időpontban mutatták be a mozik. Egységes világ, egységes forgalomba hozatal!

A CAT eszközök és a minőség javulása

Bár a termelékenység növelése és a költségek csökkentése az elsődleges szempont, a cégek nemcsak ezért veszik igénybe a CAT eszközöket. Ugyanolyan fontos a minőség javulása. A rossz minőség a termelékenység csökkenéséhez és jelentősen magasabb költségekhez vezethet.

Gondoljon csak egy olyan termékre, amelyet egy gyatrán fordított használati útmutató kísér. Ez számos vevői panaszt eredményezhet, melyeket azután a műszaki támogatást nyújtó személyzetnek és a termékmenedzsmentnek kell kezelnie. Némely esetben a gyenge minőségű fordítások bírósági pereket is vonhatnak maguk után, pl. amikor egy helytelen fordítás egy gép hibás működését eredményezi.

A perektől eltekintve a cég hírneve is komolyan sérülhet, ha a vevők a fordítást szegényesnek találják. Az egyik barátomnak, aki egy fordítóirodát vezet, számos olyan ügyfele van, akik számára a minőség minden másnál fontosabb. Ezek az ügyfelek ragaszkodnak hozzá, hogy az összes fordítás korszerű CAT eszközök használatával készüljön. Ezeket az ügyfeleket a legkevésbé sem a CAT eszközök által kínált idő- és költségmegtakarítás érdekli, mint inkább az, hogy a fordítóiroda garantálja a szövegek kiváló minőségű, konzisztens fordítását. Ez csak a CAT eszköz automatikus minőségellenőrzési funkcióinak segítségével lehetséges, amelyek pl. a következtlen fordításokat és a számhibákat is ellenőrizni tudják.

Védjegysértések elleni védelem

A versenytársak által kezdeményezett költséges perek nagy száma miatt egy müncheni székhelyű hardvergyártó cég számára a pereskedés elkerülése vált a legfőbb kérdéssé. Ennek eredményeképpen egy tucat termékspecialistát kellett ráállítani arra a feladatra, hogy az esetleges védjegysértések kivédése érdekében az összes lefordított dokumentumot átnézzék. Egy CAT megoldás bevezetésével ezt a feladatot automatikusan el lehetett végeztetni, így több munkatárs is felszabadult a feladatvégzés alól.

A vállalati tudásbázis kezelésének fontossága

Korunk egyik jellegzetessége, hogy nagy mennyiségű adat tárolásáról kell gondoskodni. Ugyanez vonatkozik a lefordított dokumentumokra, bekezdésekre, mondatokra stb. A fordítások a vállalati tudásbázis részét képezik; csakúgy, mint pl. egy új okostelefon dizájnleírása. A CAT eszközök biztosítják, hogy ez a tudásbázis a központi adattárban maradjon és szükség esetén bármikor előhívható legyen.

Körülbelül tíz éve az egyik barátom egy szabadalmi ügyvédi iroda fordítójaként dolgozott. Az ügyvédi iroda összesen két fordítót alkalmazott. Annak ellenére, hogy bemutatták nekik a CAT eszközöket, a cég vezetősége nem ismerte fel a fordítási folyamatok technológiával történő támogatásának fontosságát. A részvényesek azzal érveltek, hogy végül is két magasan képzett fordítójuk van, akik évek óta kiváló eredménnyel dolgoznak. Miért is kellene hát CAT megoldást vásárolniuk?

Csak néhány hónap telt el, amikor az első fordító úgy döntött, hogy kilép és máshová költözik. Még néhány hónap elteltével a másik fordítónak egy vonzóbb állást kínáltak a helyi szabadalmi hivatalban. Mondanom sem kell, hogy ezzel a két kilépéssel a cég elvesztette a teljes fordítói tudásbázisát. Legalább két évükbe telt, amire két új fordító betanításával a várt eredményeket tudták hozni. Az egyszer már felépített tudásbázist újra nulláról fel kellett építeni, mivel egyetlen fordítást sem mentettek el egy olyan központi adattárban, amelyhez az új fordítók könnyen hozzáférhettek volna.

„A CAT eszközök biztosítják, hogy a tudásbázis a központi adattárban maradjon és szükség esetén bármikor előhívható legyen.”

Mindig egy lépéssel előbb járni

A kontinenseken átívelő ügyfélkör kialakítása a cégek lokalizációs képességeit az üzleti siker alapvető tényezőjévé tette.

Még egyel több ok arra, hogy a legújabb technológiát használják egy szervezet globalizációs folyamatainak támogatásához.

Technológiai szempontból a többiek előtt járni mindig kifizetődő.

Pályafutásom során számos olyan céget láttam, akik elavult vagy éppen egyáltalán semmilyen CAT eszközt sem használtak. Ezek a cégek hihetetlenül sok időt töltenek olyan dolgokkal, mint például:

- Egy piros tollal megjelölni a fordítandó vagy szerkesztendő bekezdéseket;
- Makrók futtatásával fordíthatóvá tenni az elavult dokumentumformátumokat, más formátumúvá konvertálva azokat;
- A Word dokumentumokból egyenként bemásolgatni a mondatokat a DTP fájllokba.

A globalizáció területén otthonosan mozgó cégek megtanulták, hogy minden egyes kattintás, ami egy intelligens CAT megoldással megtakarítható, konkrét költségcsökkenést és versenyképes előnyöket jelent. A modern fordítási technológiák használatával a fárasztó folyamatok végzése – pl. a már lefordított tartalmak újrafordítása és a szövegek másolgatása egyik dokumentumból a másikba – már a múlté.

Ugyanúgy, ahogy a repülőjegy foglaláshoz sem kell már sorban állni.

„A modern fordítási technológiák használatával vége a fárasztó fordítási folyamatoknak.”

SDL Trados Studio 2014

Az SDL Trados Studio a különféle funkciók hatalmas tárházát kínálja.

Íme néhány fontosabb funkció, melyeknek köszönhetően az SDL Trados Studio használatával élvezetté válik a fordítás.

Hatékonyan működő fordítási memória

- Konkordanciakeresés
- Szövegkörnyezeten alapuló egyezések
- Szövegszinkronizálás
- Régi fordítási memóriák felhasználása

Fokozott fordítási hatékonyság

- AutoSuggest
- QuickPlace
- AutoPropagate
- Forrásszegmens szerkesztése
- QuickMerge
- Valós-idejű előnézet
- Valós-idejű minőség- és helyesírás-ellenőrzés

Átlátható fordításellenőrzés

- Változások követése
- Programon kívül, Microsoft Wordben végezhető ellenőrzés
- Megjelenítési szűrők
- PerfectMatch

Zökkenőmentes projektvezetés

- Projektek automatikus létrehozása
- Szegmensek zárolása
- Projektsablonok
- Projektcsomagok
- Részletes jelentések
- Feladatkiosztás

Testreszabható munkafelület

- Drag & Drop elrendezés
- Betűtípusok és színek
- Billentyűparancsok

Az SDL Trados Studio 2014 részletesebb megismeréséhez olvassa el termékismertetőnket:
Az SDL Trados Studio 2014 funkcióinak ismertetése

